

FOAIA POPORULUI

Organul partidului național-țărănesc.

Prețul gazetei :

Pe an . . . . . 15 cor.
Pe jumătate de an . . . . . 8 „
Pentru străinătate . . . . . 20 „

Redacția și administrația :

Cernăuți, strada Catedralei 6.

Apare în fiecare Duminică.

Inseratele :

Un rând petit odată . . . 40 bani
De două ori . . . . . 70 „
De trei ori . . . . . 100 „
Un număr costă 30 bani.

Cuvântarea

deputatului Aurel Onciul în sfatul pentru restabilirea țerii.

(Urmare.)

Dară împărțirea mai bună a pământului încă nu ar fi de ajuns pentru a îndrepta agricultura. Spre scopul acesta trebuie schimbat și chipul în care pământul se lucră la noi. Acesta-i învechit de tot și istrăvitor. Pentru a arăta cât este de rău, ajunge a constata, că, pecând în Danemarca la pânea de căpetenie, la grâu, se culeg 33 centnari de falce, în Anglia 25, în țeara nemțească 21 și în Austria în mijloc 14, gospodarul din Bucovina, cu toate că are locuri mult mai bune, scoate de pe falce numai 10 centnare și jumătate. Danemarca produce deci pe același loc de trei ori și țeara nemțească de două ori mai mult decât noi. (Baronul Stefanowicz: Noi nu scoatem numai mai puțin, ci și grâu mult mai slab).

Bucovina chiar și în Austria este cea din urmă, ce se atinge de mărimea rodului. Răul acesta trebuie să-l înlăturăm, îndeosebi în timpurile acestea de mare lipsă de pâne; și el nu se poate înlătura altfel, decât prin muncă mai intensivă. Munca, la rândul ei, atârnă de la numărul puterilor lucrătoare. Până acuma, puteri lucrătoare au fost la noi numai oamenii și vitele, iar numărul lor nu se poate înmulți după plac. Altfel puterea mecanică (de mașini). Ea nu are margini, și progresul deosebit al industriei nu este de mulțămît, decât mulțimii nemărginite a puterii mecanice. Numărul oamenilor și al vitelor la noi nu nu-

mai că nu a sporit, ci din protivă a scăzut mereu, deoarece mulți oameni au murit în războiu și vitele s'au tăiat aproape cu totul. Chiar numai pentru a înlocui puterile pierdute, necum a le înmulți, avem numai decât lipsă de putere mecanică. Mi se va zice însă, că pentru a lucra pământul cu mașini nu avem nici cărbune, nici păcură. Adevărat. Dară avem un izvor și mai puternic și ieften de putere, și anume apa curgătoare. Este doară Bucovina țeara apelor. În mijlocul ei se află muntele Tomnaticul de o înălțime de 1500 metri, în jurul căruia izvoresc o mulțime de râuri, așa Ceremuşul alb, Vijenca, Siretele și Sirețelul, Suceava și Sucevița, Moldovița și Moldova, Cârlibaba și Tatarca. Toată granița de apus a Bucovinei este formată de coama Cărpăților, de pe care curg an de an nenumărate ape, nu numai nefolosite, ci deadreptul stricăcioase, făcând pagube de milioane. Ele nu curg însă numai, ci, ceia ce este lucru de căpetenie, sunt studiate și măsurate deja de decenii. Biroul hidrografic central nu a constatat numai temperatura, ci și mulțimea apelor, încât nimic nu împiedică folosirea lor. Adevărat că încă nu se știe, câte puteri de cal se pot scoate din ele. Dară asta nu face nimic, pentru că puterile se pot socoti orișicând din măsurile de până acuma, fără să fie de lipsă alte lucrări migăloase. Pentru o privire generală ajunge chiar numai o taxare prin asemănare. Astfel, după cadastrul austriac al puterilor idraulice, foile 82—88, râul Bystrzyca nadwornianska, care curge pe o depărtare de 20 km de la Prut, scurge dintr'un

teritoriu de aproape 500 de kilometri pătrați 25 de hectolitri de secundă. Deoarece în Bucovina ploauă cel puțin totatâta, cât în Galiția, ba chiar mai mult, mărimea anuală a ploii fiind în Galiția de 72 cm, la noi de 75 cm și în România chiar de 80 cm, proporțiunii între teritoriul Bucovinei la o lungime a coamei Cărpăților de 150 km și o lărgime medie a zonei muntoase de 40 km, deci de o suprafață de scurgere de $(150 \times 40 =)$ 6000 kilometri pătrați și între teritoriul de scurgere a Bystrzycei de 500 km îi corespunde o mulțime de apă de $(6000 : 500 =)$ 12 ori mai mare, deci de $(25 \times 12 =)$ 300 de hectolitri de secundă. Apa aceasta izvoarește la o înălțime mai mare de 1000 m și iasă la șes la o înălțime medie mai mică de 500 m, cade deci cu cel puțin 500 m. Socotindu-se de hectolitrul de secundă și de 1 m cădere câte o putere de cal, rezultă cel puțin $(300 \times 500 =)$ 150.000 de puteri de cal, cari prin adunarea apelor mari se pot urca chiar la 300.000 de puteri de cal. O putere de cal produce la locul zăgăzului 0.66 Kilowatt de electricitate, din care însă prin fricțiunea în turbină, în generator, în transformator, și în conduct se pierd 40%, încât la locul întrebuințării rămân numai $(0.66 \times 0.40 =)$ 0.40 Kilowatt. 300.000 de puteri de cal dau deci $(300.000 \times 0.40 =)$ 120.000 de Kilowatt. Atâtea se pot produce orișicând. Câte din ele trebuie pentru agricultură, dacă tot lucrul pământului s'ar face cu electricitate? Precum s'a constatat în România sub referințe de asemenea cu Bucovina, lucrul unui hectar recere

la porumb 40 iar la celelalte grâne 20 de zile de muncă de om, în mijloc deci 30 de zile. Putându-se înlocui prin electricitate cel mult 80% din ele, este vorba de $(30 \times 0.8 =)$ 24 zile de muncă de om. Puterea omului fiind numai a treia parte a puterii unui cal, rămân $(24 : 3 =)$ 8 zile de muncă de cal, care recer $(8 \times 0.4 =)$ 3.2 Kilowatt de electricitate pe zi. Pentru lucrul celor 200.000 ha de arătură din Bucovina sunt deci de trebuință $(200.000 \times 3.2 =)$ 640.000 de Kilowatt, cari se împărțesc pe cel puțin 160 de zile lucrătoare pe an, încât cu totul se recere o putere electrică constantă de $(640.000 : 160 =)$ 40.000 de Kilowatt efectivi. Se poate produce însă, cum am amintit, o mulțime efectivă de 120.000 de Kilowatt, încât 80.000 de Kilowatt rămân pentru alte scopuri.

Acu se naște întrebarea, cât costează electricitatea. Căci fiind ea cât de multă, folosirea ei nu incupe, dacă electricitatea este prea scumpă. Electricitate prin apă se produce în întreaga Europa, existând o mulțime de centrale electrice de felul acesta. Spesele clădirii lor sunt cunoscute. La un autor nou, de al căruia nume nu-mi pot aduce aminte momentan, am găsit, că de putere de cal s'au urcat spesele de înființare la stabilimentele electrice: din Chanip și Chedde în Franța la 170 și 950 mărci, în Rheinfelden la 290 M, în Schweinfurt la 470 M, în Schaffhausen la 540 M, în Haimbach la 636 M, în Luzern, Chevres, Kanderwek, Ragaz și Kubel în Elveția la 260, respective 210, 610, 800 și 850 M, în St. Giovanni-Lupatello în Italia la 688 M, în Hagnek și Kykelsrud (Norvegia) la 200 și la 688 M, în mediu deci la 520 M sau 624 coroane. Spesele înființării unei centrale atârnă de la o mulțime de împrejurări, indeosebi de la sistemul ce se aplică. Ca sistemul cel mai bun s'au probat barajele (zăgazele peste toată lățimea văii), cu centrale electrice, iar hotărâtoare pentru mărirea speselor stabilimentelor acestora este mărirea ieșăturii, înălțimea zăgazului, prețul pământului inundat, structura geologică a văii, prețul materialului de zidit, numărul puterilor de cal, lungimea conductelor, și altele. În Bucovina,

toate condițiunile acestea sunt cât se poate de favorabile. Căci apele noastre de munte curg în mare parte prin văi nelocuite. De la Seletin în sus de pildă sunt în valea Sucevei numai puține case, și totașa-i și în valea Ceremușului. Nu-i deci de lipsă de a expropria sate întregi, ca în țeara nemțească. Apoi și structura geologică corespunde. Bistrița curge printre stânci vulcanice, de trachită și anderită, iar celelalte râuri prin zona cristalină. Locurile potrivite pentru zăgazuri se pot alege după plac. Drept aceea cred, că chiel-tuielele clădirii la noi nu vor ajunge media, de mai sus, ci vor fi mai mici de 624 K. Dară dacă socotesc din precauțiune chiar cu maximul de 950 M = 1100 c., ajuns la Champ, la șes, o putere de cal recere, drept anuitate pentru dobânzi de 4% și o cotă de amortizare de 1% $(1100 \times 0.05 =)$ 55 K și drept regie 12%, deci $(1100 \times 0.12 =)$ 132 K la olaltă așadară pe an 187 K. O putere de cal producând efectiv — cum s'a arătat mai sus 0.4 Kilowatt, Kilowattul costă

pe an $(187 : 0.4 =)$ . . . 470 — K,
pe lună $(470 : 12 =)$ . . . 39 — „
pe zi $(39 : 30 =)$ . . . 1.30 „
și pe oră . . . . . 0.05 „

Dacă calculez deci chiar cu cea mai mare precauțiune, nu ajung la un preț mai mare decât de 5 bani de Kilowatt și de oră. Sunt însă încredințat că prețul va fi și mai mic.

(Finea va urma.)

Basarabia.

Firul telegrafic ne-a adus știrea, că sfatul Basarabiei a hotărât să se alătore bucata aceasta de țară ruptă din trupul vechei Moldove, la regatul României. Faptul acesta nu ne-a venit pe neașteptate, îl vestise doar și contele Czernin în vorbirea sa mare de dăunăzi. Pe urmă bănuiam și noi, că se va întâmpla ceva în țărișoara scăpată de sub cnutul rusesc, după-ce aflasem că dintre 135 membri ai sfatului basarabean 95 sunt români. Astfel pământul lungit între Prut și Nistru, cu picioarele muiate în Marea Neagră și cu fruntea umbrită la poalele Carpaților, hatără zilele trecute să se întoarcă la țara mamă, de care a fost despărțit prin vechea politică de cucerire a Rusiei.

Izbânda aceasta dintâiu România are s'o mulțumească numai puterilor centrale cari vreau să-i dovedească regatului vecin ce foloase mari poate să câștige, dacă întoarce spatele foștilor tovarăși de războiu, cari au atras-o în nenorocire. De aceea vom arăta și noi prin câteva cuvinte chipul, în care a fost luată Basarabia de Ruși cu o sută de ani înainte de aceasta.

În 1806 Rușii declarară războiu împărăției turcești, care stăpâna și cele două țări române: Muntenia și Moldova. Generalii muscali porniră înainte și pe când Michelson ocupă Basarabia, generalul Essen luă Hotinul, generalul Meyendorf Benderul, iar principele Dolgoruki trecu la Bârlad și Galați. Pricină curată pentru războiu nu prea aveau Rușii, în afară de pofta lor de-a cuceri un petec de pământ bun și mănós. Războiul ținu câțiva ani și generalii rușii abia putură să secere câte-o mică învingere. În sfârșit în 1812 cele două state, Rusia și Turcia, sătule de atâta vărsare de sânge încheiară pace și Turcii fură siliți a da pe mâinile Rușilor pământul ce se întinde între Nistru, partea de jos a Dunării, și până la Prut, care de atunci a primit numirea de Basarabia. Împărăția Țarului, care se lăuda necontenit că vrea să apere pe creștini împotriva asupririi păgâne, rupse fără de milă cea mai roditoare bucată din țara Moldovei. Asta era năravul lor, de-a făgădui una și de-a isprăvi alta.

Când în războiul dela 1853—56 Rusia fu înfrântă de puterile europene, ea trebui să întoarcă Moldovei trei județe din partea de miazăzi a Basarabiei: Cahul, Bielgorod și Ismail. Aceste trei județe cuprindeau un teritoriu ca de 10.288 km. pătrați cu aproape 130 mii de suflete. Dar peste 20 ani, în 1877, Rușii atacară din nou Turcia îmbătrânită. Fără cruțare și fără de milă au năvălit peste România, pentru a trece în Bulgaria. Știm ce s'a întâmplat mai pe urmă: Osman-Pașa biruitorul a răpezit până la Dunăre oștile rusești, care fugiau ca o turmă înspăimântată. În clipa aceea săriră într'ajutor Românii, ca să smulgă din rușine și din brațele pierzării mândrețea muscălească. Drept mulțumită apoi, la încheierea păcii, ei răpiră României din nou cele trei județe basarabene,

o faptă, care seamănă cu omul putred de bogat, ce se aruncă pentru a fura o bucată de pâine din traista drumetului sărac.

Dela 1812, Românii din Basarabia spune dl L. Arbore, un mare dușman al Rușilor, sunt sub stăpânire streină. Ei sunt opriți a-și învăța limba mamei lor, opriți a se ruga tui Dzeu românește: școala și biserica au ajuns în Basarabia pârghia cu ajutorul căreia guvernul rus nădăduiește să facă rusească populațiunea română. Până în zilele noastre însă, spune tot DSa, țaranul român de dincolo de Prut, nu vorbește altă limbă decât cea românească, nu se roagă lui Dzeu, decât în limba părinților săi.

Iată de ce, prin întoarcerea Basarabiei întregi, România câștigă mai mult, decât a pierdut prin nenorocitul ei războiu, după cum a zis cu drept cuvânt, ministrul Czernin.

(Din „Gazeta Poporului”, Sibiu.)

Școala.

Puterea unui popor este cultura. Cultură fără școală nu se poate cugeta. Școala este soarele intelectual. Prin școală se deșteaptă omul abia la viață adevărată. Școala n'are a produce numai persoane (barbați sau femei) cari traiesc din leafă. Ori ce meșteșug reclamă școală. Poporul n'are nici școală, nici meșteșug. Puțina școală de care se bucura înainte de izbucnirea războiului — este ca și nimicită. — Școala poporală nu funcționează. Puține școale au început activitatea — dar și acele în măsură neajungătoare. — Învățătoria (partea bărbătească) face serviciu la front.

Reluarea învățământului în școlile populare în întregime este așa de necesară ca și hrana corpului.

Poporul român stă în privința aceasta cel mai prost. Chiar suburbiile Cernăuțului nu se prea laudă mult cu școala poporală.

De mărturia lumii funcționează gimnaziul III în Cernăuț din a 1917 în Noemvrie, dar după cum sântem informați abia a treia parte din numărul elevilor români este înșcolit. Ceva mai târziu s'a deschis și gimnaziul din Câmpulung. Nu ni este cunoscut cu ce număr de elevi se laudă Câmpulungul. Elevii români au suferit te-

ribil în acest războiu. Majoritatea covârșitoare a elevilor români din anul școlar 1913/14 se luptă pentru patrie. Mulți vor rămâne pe câmpul de onoare. — Unde's urmașii lor cari să li ocupe locul?

Pentru ovrei au funcționat în Viena două gimnazii; copiii de ovrei au studiat și tot timpul invaziei și pe la alte gimnazii din monarhie. E timpul suprem ca interesul pentru școală să se deștepte.

S'a luat și cursurile la școala secundară din Suceavă și Rădăuț.

Rugăm pe conducătorii poporului a atreage atenția poporului asupra școlii ca măcar din Septemvrie anului acestuia să fie elementul românesc corespunzător reprezentat în școală.

La prima întoarcere al Rgtului de Lst. 22.

Mă duc mă duc, mă duc mă duc
Unde nu cântă puiul de cuc.
Și nu crește strugur de vie
Nici c'auzi glas de ciocârlie.
(mă duc, mă duc etc.)

Unde cucori nu să duc
Nici să leagănă frunza pe nuc.

Numai sate pustiite
Și de trupe locuite.
Unde sânt în loc de straturi
Numai șteluncuri și șanțuri.
În loc de biserici creștinești
Tot Șpitaluri ostășești.
Numai corbii croncănesc
Și tot a morți plătesc.
Numai corbii zboră falnic
Și ne fac tot timpul jalnic.
Numai iei's arată frumseța
Ca să ne amărăscă viața.
(mă duc, mă duc etc.)

Unde tunurile bubuesc
Și șrapnelele plesnesc
Și șeinverferli lucesc
Unde arde focul glie
Furul taie 'n carne vie
Pentru țară și moșie
(mă duc, mă duc etc.)

Unde cadem mii pe oră
Pentru tron și pentru țară
Ca să nu fim de ocară
Celor de peste hotară.

Tot ma'm dus și acum mă întore
Având din ceri mare noroc.
Tocmai acum în luna Mai
Când ie cadru ca și un rai.
Când sunt pomii înfloriți
Puși de ai noștri părinți iubiți.
Când is holdele'nverde
Puse de a nostre soții iubite.
În dragălașa noastră țară
Unde auzi glasuri de cucoră.

În țară noastră iubită
Și de români locuită.
Cu munți frumoși și apă bună
Unde cântecul mirlei răsună
Sună glasul cucului
Și șuiratul sturzului.
Cucul cântă mirla zice
Bine ați venit! voinice.
Unde farmecul te'nvie
După atâta foc și glie.
Mulțămim lui Dzeu
Că 'ntorc la pământul meu
După atât amar și greu.

De **Dimitrie Maliș**, Vatra-Moldoviței.

Știri mărunte.

Împăratul cu împărăteasa la Constantinopole. Săptămâna aseasta împăratul nostru cu împărăteasa au făcut o vizită țarului Bulgariei la Sofia și sultanului la Țarigrad. Vorbirile schimbate cu prilejul acesta ne-au dovedit, că legăturile de prietenie între monarhia noastră și Bulgaria și Turcia un numai că au rămas neschimbate, ci s'au întărit mereu.

Adunările deputaților Hormuzaki în Sirete și Isopescul-Grecul în Cernăuți și Storojineț au reușit splendid. În numărul viitor vom aduce un raport detaliat despre adunările aceste.

Întoarcerea cadrelor la Cernăuți. După cum ni se comunică, cadrele regimentelor 41 și 22 peste scurt se vor muta la Cernăuți.

Plățiți datoriile. Poporul de la țeară — dispune de bani. Banii n'au preț. Fiecare gospodar, unde are datorii, să le plătească — moratoriul cu finea lunii Iunie se finește — și cămătarii și toate băncile își vor scoate pretensiunile cu judecată. Nefericire mai mare nici că se poate.

Mulțămită publică. Eu subsemnata mulțămesc reprezentantului fondului pentru văduvele și orfanii după militari i. r. din Cernăuți Dlui Ion Balintescu, care mi-a făcut de rând, că am primit într'un timp foarte scurt suma de o mie coroane după barbatul meu, Anton, care a picat pe câmpul de război și a fost asigurat pe suma de mai sus. Aceste parole mi le-a adus Dl. silvicultor Berențan până a casă, caruia încă îi mulțămesc din inimă. Iliana Roata, văduvă în Ciocanești.

Calendar Maiu 1918.

Ziua	Calendarul vechiu	Cel nou
Duminică	13 M. Glicheria	26
Luni	14 M. Isidor	27
Marti	15 P. Pahomie	28
Miercuri	16 P. Teodor	29
Joi	17 Ap. Andronic	30
Vineri	18 M. Petru	31
Sâmbătă	19 M. Patriciu	1 Iunie
Duminică	20 M. Talaleu	2
Luni	21 (†) Const. și Elena	3
Marti	22 M. Vasilisc	4
Miercuri	23 P. Mihail	5
Joi	24 P. Simeon	6
Vineri	25 3 afl. cap. Sf. Ioan Bot.	7
Sâmbătă	26 Ap. Carpius	8

Biroul țerii Bucovina pentru îmbrăcăminte.

Publicațiune

privitoare la traficul mărfurilor legate de bilete de trebuință.

În câteva zile biroul țerii pentru îmbrăcăminte își va începe activitatea sa deplină. Hotărârile ordinațiunii ministeriale din 21 Septembrie 1917, f. l. i. Nr. 383, privitoare la măsurile pentru îngrijirea populațiunii cu îmbrăcăminte și ale ordinațiunii ministeriale din 13 Decembrie 1917, f. l. i. Nr. 482 privitoare la măsurile pentru îngrijirea populațiunii cu încălțăminte, care până acuma numai în parte au putut fi executate, de acuma vor fi împlinite întoemai

Hotărârile esențiale ale amânduror ordinațiuni, care regulează traficul cu îmbrăcăminte și încălțăminte, sunt următoarele:

Persoanelor, prin a căror întrebuințare se urează marfa, se pot vinde

1. toate țesuturile și mărfurile de tricotaj, potrivite pentru facerea de îmbrăcăminte sau albituri, fără deosebire de material, din care-s făcute;

2. toate straiele, albiturile, fuștele, batistele, ciorapii și călțuni făcute din mărfuri de țesătură sau tricotaj;

3. toate straiele vechi, care se pot încă întrebuința;

4. albituri de pat, fețe de saltele ș. a. fie din orice material;

5. încălțăminte vechi sau noue **numai pe bilete de trebuință**, care se dau de birourile pentru examinarea trebuinței ale biroului țerii pentru îmbrăcăminte.

Fără bilet de trebuință se pot vinde numai următoarele îmbrăcăminte, albituri și încălțăminte:

1. Materii de mătăsă. 2. Materii din mătăsă artificială în întrégime. 3. Catifea de mătăsă. 4. Velour-Chiffons (catifealeșoară). 5. Fludă. 6. Tulpane în greutate de 80 g pro m² și zăbralnic nedes în greutate de 80 g pro m². 7. Materii rare de bumbac în greutate de 80 g pro m². 8. Materii brodate de bumbac, la care materia originală nu cântărește decât 80 g pro m². 9. Dantele și materii de dantele. 10. Brodării. 11. Materii pentru straie sau albituri din torturi curate de hârtie sau din torturi de hârtie în legături cu torturi din alte materii. 12. Mușamale. 13. Toate articole de îmbrăcăminte sau albituri, care sunt făcute din materiile indicate sub cifr. 1—12. 14. Îmbrăcăminte confecționate din piele. 15. Mărfurile de tricotaj și flanerile din mătăsă curată sau artificială. 16. Tricotaje de mătăsă. 17. Ciorapi, cari după mărime sunt făcute cel puțin pe jumătate din mătăsă curată sau artificială. 18. Mantile de dantele și vâhuri. 19. Basmale care după mărime cel puțin a treia parte sunt brodate sau de mătăsă. 20. Guimpes, Jabots, Cachenez. 21. Ciorapi pentru bărbați și femei de bumbac, din cari duzina cântărește mai puțin de 450 g. 22. Călțuni de bumbac pentru bărbați, din cari duzina cântărește mai puțin de 350 g. 23. Călțuni de bumbac pentru copii, din cari du-

zina la mărime de 10—12 cântărește mai puțin de 400 g, la mărimea de 4—9 mai puțin de 350 g, la mărimea 1—3 mai puțin de 300 g. 24. Ciorapi de copii, din cari duzina cântărește mai puțin de 250 g. 25. La călțuni cu desemnuri cu găurele greutatea se calculă cu 50 g mai puțin. 26. Mangali de bumbac. 27. Albituri pentru copii de țiftă și pentru copii până la 3 ani. 28. Gulere pentru domni, manșete, plastroane, gulere pentru dame. 29. Corsete. 30. Brăie. 31. Bretele, calțavete. 32. Cordele, găitane, colane, chenille, ceaprazuri, bordure. 33. Mantii de baie, costume de baie și pantaloni de înotat. 34. Bande pentru dame. 35. Mantii de gomă și articoli de baie din materii gomate. 36. Pălării, căciuli, fesuri, cașchete și bonete. 37. Mănuși (afară de mănuși de lână sau bumbac de iarnă). 38. Frac-uri și smoking-uri gata, noue sau purtate. 39. Uniforme militare noue gata. 40. Mantii și jachete de blană pentru dame, dacă blana se află afară, apoi manșoane și boa de blană, noue sau purtate. 41. Încălțăminte de tot felinl confecționatu din materii țesute sau tricotate, până ce traficul cu aceste articole va fi regulat pe calea legii. 42. Papuci, făcuți pe de-a întregul din lemn. 43. Sandale sau pantofi cu tălpi de lemn, întrucât nu au părți de piele. 44. Papuci din împletură de paie. 45. Galoci. 46. „Kaessel“ și pantofi pentru copii de țiftă. 47. Papuci de baie.

Mărfuri legate de bilete de trebuință pot fi vândute la persoane, care nu le întrebuințează pentru sine, ci le prelucră profesional numai pe factură scrisuală. Dela fiecare factură trebuie reținută o copie. La trimiteri mărfurilor prin poștă, pe tren sau în alt feliu trebuie păstrate recepsele.

Furnisarea mărfurilor legate de bilete de trebuință la vânzători în străinătate este — fără a prejudicia ordinațiunile respective, cari regulează exportul — permisă numai cu încuviințare specială a guvernului țerii i. r.

Fabricanții, vânzătorii (comercianții) sau profesioniștii (d. e. Compactorii, umbrelarii, tapiserii, modistele, mănușarii, pălărierii, șelarii ș. a.) mărfurilor legate de bilete de trebuință sunt obligați, să poarte o carte de mărfuri curent numerotată, din care se pot vede starea depozitului în mărfuri după calitate și cantitate la începutul fiecărei luni, sporul în decursul lunii, sorgintea și starea la finea lunii.

La vânzarea mărfurilor la persoane care nu le întrebuințează pentru sine trebuie însemnată afară de aceasta în cartea mărfurilor firma și domiciliul cumpărătorului și eventuala încuviințare pentru vânzare.

Biletele de trebuință se eliberează de birourile pentru examinarea trebuinței pentru acele persoane, care se află în cercul respectivului birou pentru examinarea trebuinței. Deocamdată se înființează pentru orașul Cernăuți un birou și în sediul fiecărei prefecturi sau esposituri politice câte un birou pentru examinarea trebuinței.

Biletele de trebuință se pot cere arât oral cât și scrisual. La cereri scrisuale sunt de întrebuințat numai decât formularele oficioase.

Partidele sunt obligate, de a indica cu adevăr birourilor pentru esaminarea cerințelor pe formularele respective efectivul lor în albituri, straie și încălțăminte. Dacă biroul află că petentul are drept la un bilet de trebuință, aceasta de regulă se va elibera o zi după anunțare.

Se vor libera 3 felii de bilete de trebuință:

1. Biletul de trebuință A resp. A S pentru primirea de mărfuri de îmbrăcăminte populară (straie, albituri și încălțăminte).

2. Biletul de trebuință B resp. B S pentru procurare cu bani de alte mărfuri legate de bilete de mărfuri.

3. Biletul de trebuință C resp. C S pentru procurarea cu bani de straie sau încălțăminte noue, dacă se aduce adevărul, că straie la feliu sau papuci la feliu, purtate dară încă de întrebuințat au fost predate.

Pentru eliberea biletelor de trebuință este competent acel birou pentru examinarea trebuinței, în cerul căruia petentul își are domiciliul său stabil. La cererea dîntea pentru eliberea biletului trebuie de arătat țidula de anunțare.

Pentru membrii familiei, cari trăiesc la un loc, șeful familiei va cere biletul pe numele său, indicând însă numele familianților.

Birourile pentru examinarea trebuințelor la eliberarea biletelor de trebuință vor da asemnațiile sau pe straie și papuci gata sau pe cantitatea corespunzătoare de materie sau piele.

Măsurile maxime, până la care birourile pot merge se află la aceste birouri, la primăriile comunale, la însoțirile profesionale și la alte corporațiuni. Acolo se află și formularele necesare pentru anunțare.

Biletele de trebuință sunt valabile 20 zile.

La eliberarea biletelor de trebuință B și C resp. B S și C S se vor percepe dela birouri taxa de eliberare

Biletele de trebuință se vor considera numai în măsura mărfurilor ce se află și nu dau nici un drept la furnisarea îmbrăcămintelor și încălțămintelor.

Hotărârile detaliate despre traficul cu straie și papuci vechi se vor publica mai târziu.

Pentru supravegherea traficului cu îmbrăcăminte și încălțăminte se vor institui organe de control. Aceștia au dreptul, să cerceteze ori și când magazinele respective, pentru a constata dacă hotărârile ordinațiunii se execută întocmai.

Contravențiunile ordinațiunilor suscitute și a dispozițiunilor luate pe baza lor, se vor pedepsi, întrucât nu-s culpabile mai sever, de căpitaniile districtuale cu amende până la 20.000 cor. sau cu închisoare până la 6 luni. Pedepsele aceste pot fi dictate la un loc, afară de aceasta se poate hotărâ confiscarea mărfurilor și pierderea profesiunii.

Cernăuți, în 26 Mai 1918.

Biroul țerii Bucovina pentru îmbrăcăminte.